



УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини
вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

Міністру оборони України
Олексію РЕЗНІКОВУ

П О Д А Н Н Я

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України та Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, основною метою якого є захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та сприяння їх поновленню.

У рамках реалізації зазначених вище норм законодавства встановлено, що внаслідок недбалого ставлення до виконання службових обов'язків **командиром військової частини А1965 Ярославом КРИКЛИВИМ** (далі – військова службова особа) у період з червня 2022 року по квітень 2023 року незаконно позбавлено виплат грошового забезпечення членів сімей військовослужбовців військової частини А1965 Військово-Морських Сил Збройних Сил України (501-ий окремий батальйон морської піхоти, далі – військова частина А1965), захоплених у полон під час несення військової служби (список додається).

Відповідно до пункту 6 статті 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» за військовослужбовцями, захопленими в полон або безвісно відсутніми військовослужбовцями, зберігаються виплати в розмірі посадового окладу за останнім місцем служби, окладу за військовим званням, надбавки за вислугу років, інших щомісячних додаткових видів грошового забезпечення. Вказане грошове забезпечення виплачується щомісячно сім'ям зазначених військовослужбовців.

Крім того, пунктом 6⁻¹ статті 18 вказаного закону, членам сімей зазначених вище військовослужбовців, гарантується виплата грошового забезпечення цих військовослужбовців.



Розділом XXX наказу Міністерства оборони України № 260 від 07.06.2018, передбачено що грошове забезпечення захопленим у полон або безвісно відсутнім військовослужбовцям (крім військовослужбовців, які здалися в полон добровільно), виплачується відповідно до Порядку виплати грошового забезпечення сім'ям військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками, а також інтернованих у нейтральних державах або безвісно відсутніх, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 884 (далі - Порядок № 884), військовою частиною, в якій перебував на грошовому забезпеченні військовослужбовець.

Відповідно до вимог Порядку № 884 виплата грошового забезпечення здійснюється щомісяця на підставі наказів командирів військових частин членам сімей військовослужбовців, захоплених у полон або заручниками до дня їх звільнення і здійснюється до повного з'ясування обставин захоплення військовослужбовців у полон або заручниками.

Відповідно до покладених статтею 59 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України обов'язків, командир військової частини зобов'язаний організувати своєчасну видачу всіх видів забезпечення (включаючи грошове забезпечення) та перевіряти його повноту.

Частиною другою статті 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» передбачено вимогу щодо призупинення виплати грошового забезпечення військовослужбовцям, які добровільно здалися у полон. Початком призупинення військової служби є день внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань на підставі заяви, повідомлення командира (начальника) військової частини про вчинене кримінальне правопорушення, поданих відповідно до частини четвертої статті 85 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України.

Частиною четвертою статті 85 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України встановлено, що якщо під час службового розслідування буде з'ясовано, що правопорушення військовослужбовця містить ознаки кримінального правопорушення, командир військової частини письмово повідомляє про це орган досудового розслідування.

Водночас встановлено, що під час прийняття відповідного рішення щодо припинення виплат членам сімей військовослужбовців грошового забезпечення, військова службова особа вимог вказаних нормативних актів не дотрималась.

Так, за результатами службового розслідування, призначеного наказом командира військової частини А1965 від 19.05.2022 № 39 «Про призначення службового розслідування за фактом з'ясування статусу військовослужбовців, які загинули, зникли безвісти за особливих обставин, потрапили в полон, та порядку нарахування грошового забезпечення та грошової винагороди» в діях



військовослужбовців військової частини А1965 не встановлено обставин, як саме вони потрапили в полон – добровільно здалися чи були захоплені в полон.

Листом Головного слідчого управління Державного бюро розслідувань (додається) повідомлено, що на даний час здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42022051110000017 від 08.04.2022 року, в якому розслідуються обставини можливих протиправних дій керівництва військової частини А1965, за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених статтями 430, 426⁻¹, 427, 408 Кримінального кодексу України. При цьому, досліджуються обставини можливих протиправних дій керівництва, а не усього особового складу, повідомлення про підозру жодній особі не здійснювалось.

Також зазначено, що у вказаному кримінальному провадженні **досудове розслідування за заявами, повідомленнями, які б надходили від військової частини А1965 або її командування, не розпочиналось.** В ході здійснення досудового розслідування вказаного кримінального провадження органом досудового розслідування не здобуто відомостей, які б стали підставою для початку досудового розслідування за фактом можливого вчинення кримінальних правопорушень солдатським (матроським) складом вказаної військової частини.

Листами командування Військово-Морських Сил ЗСУ та командування військової частини А1965 (додаються) не доведено наявності підстав та обставин, визначених вказаними вище нормативними актами, для припинення виплат грошового забезпечення вказаним членам сімей військовослужбовців.

Незважаючи на неодноразові звернення до органів військового управління представника Уповноваженого та членів сімей військовослужбовців, військова службова особа не вчинила дій спрямованих на виправлення протиправної поведінки та усунення порушень прав на виплату грошового забезпечення.

Враховуючи вищевикладене приходжу до висновку, що внаслідок дій вказаної військової службової особи незаконно позбавлено виплат грошового забезпечення членів сімей військовослужбовців військової частини А1965, і зазначені права підлягають захисту та невідкладному поновленню.

Виявлені порушення безпосередньо впливають на гарантії забезпечення соціального захисту громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України, а також членів їхніх сімей, закріплені статтею 17 Конституції України та статтею 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей».

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених вказаними неправомірними діями і недопущення їх у подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,



ПРОШУ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема забезпечення дотримання вимог статті 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» щодо поновлення виплат грошового забезпечення та виплат грошового забезпечення за 2022 рік вказаним членам сімей військовослужбовців військової частини А1965 Збройних Сил України, захопленим у полон під час несення військової служби.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення до передбаченої законом відповідальності командира військової частини А1965 Збройних Сил України Ярослава КРИКЛИВОГО.

3. Про результатами розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого та щомісяця інформувати про подальше усунення недоліків до повного виконання вимог цього подання.

4. Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: на 22 арк, в 1 прим.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Почерпайло А.І.
Тел. 044-298-70-62

